

NOSITELÉ ZLATÉHO ODZNAKU J. K. TYLA V ROCE 2004

Dne 22. dubna 2004 zasedala komise pro udělování Zlatého odznaku J. K. Tyla, která schválila 13 návrhů předložených signatáři Statutu ZO JKT. V letošním roce k zakládajícím organizacím tohoto morálního oceňování osobnosti amatérského divadla přistoupilo Občanské sdružení divadelních ochotníků z Ústí nad Orlicí, jako v pořadí již sedmá organizace. Seznam nositelů ZO JKT včetně uvedení navrhuje organizace, příslušnost k souboru a citace ocenění následuje:

Beran Bedřich (*1930)

Volné sdružení východočeských divadelníků KRUH Hronov

Za celoživotní věrnost ochotnickému divadlu a za obětavou službu tradici Jiráskova Hronova.

Cápková Ludmila (*1926)

Svaz českých divadelních ochotníků DS DK Kroměříž

Za celoživotní divadelní a kulturní činnost.

Čečil František (*1922)

Skupina amatérských loutkářů SČDO LD Špalíček Plzeň

Za zásluhy o české amatérské loutkářství na Plzeňsku.

Havlík Emil (*1927)

Česká obec sokolská

LD NAZDÁREK Praha - Smíchov

Za celoživotní zásluhy o loutkové divadlo, za pedagogickou činnosti a za obnovu sítě sokolských loutkových divadel.

Hellemann Miloslav (*1942)

Divadelní centrum Podbeskydí

DS M. Dědice

Za dlouholetou příkladnou tvůrčí činnost v rozvoji amatérského divadla.

Honzová Ludmila (*1939)

Volné sdružení východočeských divadelníků ADIVADLO Havlíčkův Brod

Za celoživotní věrnost ochotnickému divadlu a významný osobní přínos jeho rozvoji na Havlíčkovobrodsku.

Houštěk Miroslav (*1929)

Volné sdružení východočeských divadelníků KRUH Hronov

Za celoživotní věrnost ochotnickému divadlu a dlouholetý osobní přínos budování tradice Jiráskova Hronova.

Linhart Jindřich (*1927)

Skupina amatérských loutkářů SČDO

LS před branou Rakovník

Za celoživotní loutkářskou činnost a zásluhy na rozvoji amatérského loutkářství.

Sychra Jan (*1928)

Občanské sdružení divadelních ochotníků DS Vicena Ústí nad Orlicí

Za dlouholetou organizační práci pro ochotnické divadlo a celoživotní mistrovství na jevištních divadelních souborů Ústí nad Orlicí.

Urbanová Jana (*1937)
Svaz českých divadelních ochotníků DS Krupka
Za celoživotní přínos ochotnickému divadlu.

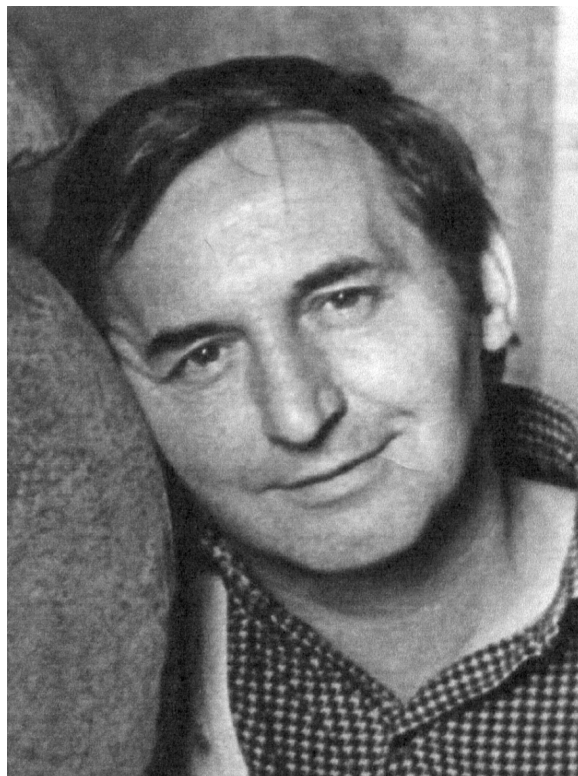
Veřmiřovská Marie (*1945)
Skupina amatérských loutkářů SČDO
LD Přerovský Kašpárek Přerov
Za dlouholetou loutkářskou činnost a za mimořádné úsilí o obnovu loutkového divadla Přerovský Kašpárek po povodni v roce 1997.

Vetešníková Olga (*1933)
Občanské sdružení divadelních ochotníků DS EXIL Pardubice
Za dlouholetou práci pro ochotnické divadlo a celoživotní mistrovství na jevištích souborů v Praze a Pardubicích.

Zástěra František (*1927)
Občanské sdružení divadelních ochotníků DS Vicena Ústí nad Orlicí
Za dlouholetou organizační práci pro ochotnické divadlo a celoživotní mistrovství na jevištích ze Skutče a Ústí nad Orlicí.

Bedřich Beran
narozen 25. 1. 1930

Volné sdružení východočeských divadelníků návrh na udělení ZO JKT.

Amatérský herec, jevištní technik a dobrý duch Jiráskova divadla. Kdokoli v minulých letech vstoupil do Jiráskova divadla v Hronově vchodem pro herce, nemohl minout bílé natřené dveře s tabulkou "Béd'a". Pravděpodobně byly dveře pootevřené a zevnitř přichozího zaměřily, prozkoumaly a neomylně zhodnotily dvě bystré, čilé a chytré oči. Tento průzkum aniž by o tom přichozí věděl byl nesmírně důležitou procedurou na níž záleželo, jak bude v divadle přijat. Většinou tento akt proběhl s přátelským úsměvem, poplácáním po ramenou a když se obzvláště vydařil, skleničkou dobrého vína. Časem se stalo toto přivítání chvilkou, na kterou se mnozí divadelníci ať z Čech, Moravy a Slezka, ale i ze Slovenska, Německa, Francie, Belgie, Itálie, Anglie, Ameriky, Austrálie a Japonska, již celý rok těšili. Tam všude mé Béd'a dobré divadelní kamarády, přestože nemluví ani jedním světovým jazykem. Umí ale svým úsměvem a neokázalou pohostinností promluvit ze srdce do srdce.

Do hronovského divadla přišel v šedesátých letech, když předtím řadu let hrával divadlo v Polici nad Metují. Uplatnil se jako herec a hrál snad ve všech inscenacích, které se v Hronově hrály. Připomeňme si Ararat, Charleyovu tetu, Hadriána z Římsů, Vejvaru v Kondelíkovi, Chudáka manžela, Lumpaciyagabundus, Hrátky s čertem, Otce, Lucernu a v poslední době Luku v Medvědovi A. P. Čehova. Ten výčet není zdaleka úplný, představení se počítají na desítky, zkoušky na stovky a na všechny v zimě v létě na jízdním kole ze 4 km vzdáleného Velkého Dřevíče, kde bydlí. Má rád zahrádku kolem své chalupy, kde pěstuje květiny a zeleninu. Má rád i domácí zvířata, zvláště kocour Matěj je jeho miláčkem. Umí o něm a nejen o něm vyprávět veselé příběhy, kterými pobaví každou společnost.

Béd'a je i vzorným otcem svých dvou dcer a starostlivým "dědkem", jak sám říká, svým vnoučatům. Má i hodnou, chápající manželku, se kterou žije celý život.

Vrať me se však ještě do divadla, za bílé dveře s tabulkou Béd'a. To je království, kde mezi spoustou klíčů, rekvizit, pohlednic, láhví a jiných zbytečností vyvíjí různé technické jevištní kejkle, ví o každé rekvizitě v každém koutě divadla a umí lepit, šít, přibíjet, řezat a malovat - je prostě dobrým duchem divadla. Každé správné divadlo takového ducha mít musí, aby se v něm hercům dobře hrálo a divákům pěkně naslouchalo. Takové je i Jiráskovo divadlo, a hlavně proto, že má svého Béd'u. My, hronovští divadelníci to víme, a proto Béd'u nikomu neprodáme. A když už se dožil těch let, co se dožil - přejeme mu, aby byl brzy zase úplně zdravý a zahrál si s námi ještě mnoho hezkých představení.

Ludmila Cápková
narozena 3. října 1926

Oblastní předsednictvo SČDO - Jižní Morava na své schůzi dne 25. listopadu 2003 rozhodlo navrhnout Předsednictvu SČDO v Praze zařadit mezi nositele Zlatého odznaku J. K. Tyla pro rok 2004 herečku, recitátorku, kostýmní výtvarnici i režisérku paní Ludmilu Cápkovou.

Členku DS Domu kultury v Kroměříži, členku SČDO od roku 1970.

Jak je všeobecně známo patří Ludmila Cápková mezi špičkové amatérské herečky starší generace českého ochotnického divadla. I když vrcholu své divadelní práce dosáhla s někdejší souborem PAL - Kroměříž, dodnes se aktivně podílí nejen na divadelní práci ve svém souboru, ale i na kulturním životě svého města. Recituje při různých akcích, uvádí kultivovaně výtvarné vernisáže, bývá i členkou poroty v krajských soutěžích O pohárek SČDO, v němž několikrát v kategorii ženského monologu zvítězila v celostátní národní přehlídce.

Členové OP SČDO - Jižní Morava se domnívají, že zařadit L. Cápkovou mezi možné nositele ZO JKT za SČDO je zcela oprávněné.

Paní Ludmila Cápková se narodila v Chropyni. Herečka, recitátorka, režisérka dětských her a pásem, kostymérka souboru Domu kultury v Kroměříži - dříve DS SZK PAL - Kroměříž, předsedkyně Sdružení přátel výtvarného umění Kroměřížska.

Divadelní ochotnické veřejnosti, ale i řadě profesionálních divadelníků - mimo jiné i rektoru JAMU prof. a režiséru Aloisu Hajdovi - je známo, že paní Ludmila Cápková patří mezi špičkové herečky českého amatérského divadla.

S ochotnickým divadlem se seznámila již v dobách 2. světové války v Třebíči - Borovině, ale její domovskou scénou se v roce 1954 stal soubor tehdy SZK PAL - Magneton v Kroměříži, v němž divadelničí již 50 roků. Herectví paní L. Cápkové dosáhlo svého vrcholu v 70. letech minulého století, kdy inscenace souboru z Kroměříže patřily k ozdobám Jiráskových Hronovů, právě díky mistrovskému ztvárnění hlavních postav paní Cápkovou. Do této galerie patří mimo jiné Čapkova matka, Brechtova Tereza z Pušek paní Carrarové, Eržika z Kočičí hry, Brechtova matka kuráž a její děti.

Paní Ludmila Cápková však nesložila ruce do klína ani po svých 75. narozeninách. Dodnes patří k významným aktivním kulturním pracovnícím Kroměříže, ve svém mateřském souboru dosud hraje. Oblastní předsednictvo SČDO - Jižní Morava na své schůzi dne 25. 11. 2003 rozhodlo navrhnout paní Ludmilu Cápkovou za celoživotní divadelní a kulturní činnost na Zlatý odznak J. K. Tyla.

František Čečil

narozen 4. května 1922

Skupina amatérských loutkářů SČDO

LD Špalíček Plzeň

Za zásluhy o české amatérské loutkářství na Plzeňsku.

Zájem o loutkařinu u Františka Čečila propukl již v dětském věku. V sedmi letech dostal své první loutkové divadlo. V období německé okupace se vrátil k loutkařině po návratu z nuceného nasazení v Říši. Koncem května 1945 založil s členy Sokola v obci Pňovany (u Nového Dvora u Strážbrava) loutkářský soubor. Hráli např. Vodníkova Hanička, Krejčík, Švec a Kašpárek, Honza u krále, Princ Mlaskoň. Na vánoce 1946 již hraje v Třemošné, kam se odstěhoval z Horní Břízy, v novém souboru a stává se jeho předsedou. Obnovila se tak tradice sokolského loutkového divadla založeného v obci již v roce 1921. Zapojil se i do činnosti ochotnického činoherního souboru, hrál a připravoval scény (Pan Johanes, Třetí zvonění, Kutnohorští havíři, Kolébka, Skapinova šibalství aj.) až do roku 1958.

V 50. letech pracoval i v souboru v Horní Bříze. V Třemošné po sloučení tělovýchovy a vzdělávací činnosti do Závodního klubu Západočeských keramických závodů v roce 1953 dochází ke stagnaci činnosti, pravidelnost představení vymizela, vyvinula se však značná zájezdová činnost (hráli v 56 místech okresu Plzeň - sever). Hrály se hlavně hry Fr.Čecha a V.Cinybuka s vyššími nároky na výpravu, na nichž se podílel právě František Čečil. Pro LD v Třemošné vytvořil 50 marionet a kolem 60 spodových loutek pro 40 inscenací. V roce 1964 se přestěhoval s rodinou do Plzně. Do Třemošné však nepřestal dojíždět. Od roku 1974 se stal členem LD ŠPALÍČEK v Plzni, režíruje pohádku Popelka ve vlastní úpravě pro marionety. Dále zde režíruje, vyrábí loutky a scény (např. Kouzelné galoše). Pomáhá i svým vnučkám v samostatné loutkářské činnosti. V roce 1988 byla fyzicky zrušena scéna ŠPALÍČEK. Soubor se přemístil do provizoria, aby se zpět vrátil v roce 1991 a provedl přestavbu na kukátko s otevřeným voděním loutek. V roce 1992 se František Čečil stal ještě členem Spolkového loutkového divadla V BOUDĚ a stal se zde i archivářem a seřadil sbírku loutkových her dle 42 nakladatelství. Po svých 75 narozeninách ještě dělal loutky pro soubory v Třemošné (Hrátky s čertem aj.), V BOUDĚ (O pejskovi a kočičce aj.) a ŠPALÍČEK (O statečné Máně aj.). František Čečil patří k zakládajícím členům Skupiny amatérských loutkářů a je členem její rady. Za svou činnost obdržel ocenění: Zlatý odznak J.Skupy, Zlatý odznak SČDO, Cenu J.Veselého a další.

Emil Havlík
narozen 6. května 1927
Návrh na udělení ZO JKT zástupci loutkového divadla.

Narodil jsem se v pátek 6. května v Praze - Smíchově jako třetí dítě JUDr. Václava a Anny Havlíkových. Do obecné školy chlapecké jsem začal chodit r. 1933 a protože jsem byl slaboučký,

začal jsem cvičit v místní sokolské jednotě až asi v 8 letech. Tehdy jsem i prvně účinkoval (plakal jsem za interpretku princezny) v amatérském loutkovém divadle zmíněné jednoty a spolupráci v tomto loutkářském souboru jsem opustil až vstupem do tvořícího se souboru prvního profesionálního loutkového divadla, do Ústředního loutkového divadla v Praze. To však už jsem měl po maturitě na smíchovském reálném gymnáziu roku 1946, po dvou povinných brigádách (lesní a zemědělské) před vstupem na vysokou školu i po roce studia na filozofické fakultě Univerzity Karlovy (obor ruština a srbocharvátština) a po roce a půl studia na pedagogické fakultě UK (obor čeština, srbocharvátština) i po dvou prvních státních zkouškách.

Za války jsem byl už v kvartě přidělen jako spojka Luftschutzpolizei B.u.M. a v septimě jsem tam byl kasernován až do 5. května 1945. Tehdy se z té "policejní" organizace stala obratem čs. vojenská jednotka, s níž jsem se zúčastnil dobývání budovy rozhlasu. Od 6. 5. jsem byl přidělen do strážného oddílu Vojenského velitelství Velké Prahy v Bartolomějské ulici. "Demobilizován" jsem byl až v půli června 1945.

Po přestavbě Vaňátkova divadla (býv. Deutsche kleine Bühne) na loutkové a po zahájení v něm pravidelné herní činnosti v únoru 1950 jsem byl pro pracovní zaneprázdnění v divadle nucen přerušit a vlastně i ukončit vysokoškolská studia a 1. října 1950 jsem proto narukoval do Berouna k motor. pěchotě. Ale už po měsíci jsem byl bez jakéhokoli odůvodnění odvelen k tzv. těžkému (57.) pomocnému technickému praporu - pověstným PTP - do Kladna. U přidělené práce pod zemí v uhelném dolu "Laušman" (později "Čs. armády") v Rynholci jsem setrval 19 měsíců, až do opaření levé nohy a onemocnění žloutenkou. Po propuštění z kladenské nemocnice jsem byl převelen k tzv. lehkému PTP do Svaté Dobrotivé a do Stříbra k výkopovým pracím. Po lékařské prohlídce v plzeňské vojenské nemocnici jsem byl okamžitě propuštěn do civilu (vážil 42 kg). V táboře u Šachty v Rynholci jsem řídil přenosné maňáskové divadlo a s několika spoluvojíny hrával - mimo pracovní směny! - představení pro děti v okolních vesnicích.

Po návratu z vojny v r. 1952 jsem zase nastoupil do Ústředního loutkového divadla a také jsem se oženil. V r. 1953 mne přizvalo vedení nově vzniklé katedry loutkářství divadelní fakulty pražské Akademie múzických umění k výuce. Na této první vysoké škole loutkářské na světě jsem vyučoval předmětu herectví s loutkou, nejprve prstovou (maňáskem), potom hůlkovou (javajkou) a stínohře, jsem míval pedagogická vedení ročníků a od r. 1973 jsem byl ustanoven vedoucím větve (oboru) loutkoherecké. Zprvu jsem byl externí pedagog, později jako kmenový v ranku odborného asistenta, dvakrát jsem se na výzvu připravoval k obhajobě docentury - zbytečně. Vždycky mne někdo předskočil... V r. 1955 jsem se podruhé oženil, stal jsem se zakládajícím členem Svazu českých divadelních umělců SČDU, po jeho likvidaci v r. 1969 mu však naneštěstí přihláška do nového svazu SČDU přeložena nebyla.

S ÚLD jsem bez potíží absolvoval i zahraniční zájezdy, na nichž v jedné inscenaci hrál italsky a v jedné německy. Během své čtyřicetileté loutkoherecké práce v ÚLD jsem sehrál 168 rolí v 80 inscenacích ze 159 na obou scénách ÚLD (tj. LOUTCCE a SLUNÍČKU) uskutečněných a to ve spojené, rozdělené i překřížené interpretaci. Odehrál jsem 7 959 představení, v hracích měsících jsem tudíž hrál průměrně dvaadvacetkrát. Hrál jsem ve stálém (kamenném) divadle i na zájezdech v mateřských školách a v cizině loutkami hůlkovými, prstovými, závěsnými na drátě i na nitích, přilbovými, tyčovými, stínohru tzv. čínskou i francouzskou, černé divadlo, divadlo masek, ale i jako živáček (Živý herec - partner loutek). Zpočátku jsem povinně pomáhal při výrobě inscenací (v kašárně a jako klempíř). Přeložil a spolupřeložil jsem několik sovětských loutkových her a příručku a jako lektor jsem spolupracoval s nakladatelstvím Orbis. V r. 1964 jsem byl jedním z přednášejících (srbocharvátsky) při školení jugoslávských profesionálních loutkářů a v r. 1972 při zájezdu ÚLD do Itálie jsem loutkářsky školil (italsky) tamní učitele a tlumočil. Na publikační činnost nezbyval čas - ovdověl jsem v r. 1965 se dvěma malými dětmi - přesto se tu a tam objevil ode mne článek v časopise Čs. loutkář. S výukou na KL DAMU, konanou jako vedlejší výdělečnou činnost při zaměstnání v ÚLD, jsem se rozloučil v r. 1983 - po třiceti letech, při nichž "prošlo také máma rukama" na 300 posluchačů československých i zahraničních. Hraní v ÚLD ukončil až odchodem do důchodu v r. 1989 - po čtyřiceti letech.

V r. 1990 se ze smrtelného útlumu vzkřísil Sokol a tu jsem obnovil ve smíchovské jednotě loutkářskou činnost, založenou tam v r. 1920 mým tátou. Začít jsme museli od nuly, protože z původního dobře vybaveného loutkového divadla se nezachovalo nic. V r. 1993 jsme zahájili v novém amatérském sokolském loutkovém divadle NAZDÁREK pravidelnou herní činnost pro veřejnost, kterou udržujeme dodnes. Působím v tomto divadle jako autor, dramaturg, režisér, loutkoherec, konstruktér a výrobce, propagátor, kronikář a via facti i jako školitel. V České obci sokolské (ČOS) využili mé loutkářské profese a obnoveného členství, a tak jsem od r. 1994 předsedal samostatné loutkářské komisi vzdělávacího sboru ČOS až do jejího zrušení v r. 1999. Přešel jsem do kulturní komise téhož sboru a byl jsem jejím členem (za loutkáře) do ledna 2004. Také jsem byl zvolen za člena do předsednictva vzdělávacího sboru ČOS (1996) a do výchovné komise (1997), kde jsem působil do jara 2001. Jako zástupce ČOS, vázané smlouvou z r. 1994 se Svazem českých divadelních ochotníků (SČDO), jsem fungoval jako člen Rady SAL (Spolek amatérských loutkářů při SČDO) až do voleb r. 2002. Přispíval jsem pravidelně do ROLNÍČKY (čtvrtletník SALu), občas napíšu i do časopisu SOKOL.

V době zaměstnání v ÚLD jsem získal:

Diplom Divadelní žatvy 1950 za roli popa ve hře "O velkém Ivanovi" spolu s kol. M. Hajským. Český literární fond mi uštědřil tvůrčí prémii za roli kalifa ve hře "Kalif - čáp" (1973?) a za roli Kašpárka ve hře "Posvícení v Hudlicích" (1983?).

Od Ministerstva kultury České republiky v r. 1985 čestný titul "Zasloužil pracovník kultury".

Jako důchodce jsem dostal:

Zlatý odznak SČDO v r. 1995, Čestné uznání M. Kopeckého od Rady SAL v r. 1996, Pamětní

madaili XIII všesokolského sletu v r. 2000, Bronzovou medaili České obce sokolské r. 2002 za obětavou činnost ve prospěch sokolského hnutí.

Miroslav Hellemann
narozen 8. října 1942

Divadelní centrum Podbeskydí předkládá návrh na ocenění ZO JKT.

V roce 1955 Miroslav Hellemann začal v Závodním klubu Bytostav Havířov, kde působil do roku 1965 jako amatérský herec. Zpočátku hrával v pohádkách (Čertův švagr, O Slunečníku, Větrníku a Měsíčníku), pak se začal prezentovat v klasických inscenacích (Vojnarka, Léto, Lucerna aj).

V roce 1962 získal cenu za ztvárnění dramatické postavy kolonizátora v inscenaci "Vetřelci".

Od roku 1970 působil jako herec ve dvou divadelních souborech, které působily při závodních klubech důl Fučík 1 až 4 v Petřvaldě a důl Fučík 5 Žofinka Orlová-Poruba.

V roce 1976 Miroslav Hellemann stabilizoval divadelní kolektiv při Závodním klubu ROH Dolu J. Fučík Orlová-Poruba, který nesl název "KAHANEC", kde se kromě herectví, začal věnovat i režii (Jednou na Silvestra, Meridián, Kdo k čertu odejde, Pan radní si neví rady aj.)

V roce 1977 s herci tohoto divadla založil v Orlové Lutyni "OV SČDO", v němž působil nějaký čas jako jeho předseda.

Od roku 1980 do roku 1985 byl členem "Krajského poradního sboru pro rozvoj kultury"

V roce 1983 obdržel ocenění "Za dlouholetou tvůrčí a obětavou práci pro rozvoj amatérského divadla". Toto ocenění udělil Krajský národní výbor Ostrava - odbor kultury.

Od roku 1992 je činný v nově vzniklé Divadelní společnosti Miroslava Dědice v Dětmarovicích, jako režisér. (Dívka na vdávání, Kat a blázen aj.).

V roce 2005 Miroslav Hellemann dovrší 50 let činnosti v amatérském divadle.

Formulace ocenění:

Za příkladnou tvůrčí, dlouhodobou činnost v rozvoji amatérského divadla.

Ludmila Honzová
narozená 26. listopadu 1939

Volné sdružení východočeských divadelníků návrh na udělení ZO JKT.

Současná režisérka, ale hlavně duší i tělem herečka a zároveň zakládající členka divadelního souboru v roce 1969, který dodnes vyvíjí v Havlíčkově Brodě činnost, od roku 1983 pod názvem Adivadlo. S herectvím začínala v roce 1958 v souboru ZK Pleas v Havlíčkově Brodě a těch divadelních rolí od princezen až po role charakterní je pěkná řádka. Ta životní ji potkala v roce 1999 v postavě Eržiky Orbánové v úpravě Örkényho Kočičí hry, která je na repertoáru souboru dodnes pod názvem "Stojí za to žít...?!"

V Třebíči na národní přehlídce v roce 2000 byl Lídin herecký výkon v postavě Eržiky oceněn čestným uznáním.

Byl to právě herecký talent, který Lídu Honzovou k divadlu přivedl. Její čínorodá a po dalších poznatcích toužící povaha ji v roce 1977 přivedla ke studiu LK VČK, obor režie, a tím to začalo. Vše, co do sebe za studia vstřebala, okamžitě přenášel do souboru. Zorganizovala pro ostatní členy souboru dvouleté studium herecké práce a přivedla několik osobností odborného divadelnictví k profesionální spolupráci (hlasová a pohybová výchova, dramaturgie, režijní spolupráce). Tím nastolila v souboru nové metody režijní a herecké práce. I ten název Adivadlo (amaterské, aktivní) byl její nápad. Jako režisérka se představila v roce 1979 hrou "Ze života hmyzu" bratří Čapků. Pak v roce 1981 následovala dosud nejúspěšnější inscenace Adivadla - Gogolova "Ženitba". Hrála se čtyři roky celkem 36krát. Z národní přehlídky ve Svitavách byla doporučena k recipročnímu hostování v Belgii (rok 1983). Třetí divadelní režii v roce 1987 byl "Žízeň u pramene" J. Edlise, která zvítězila v

roce 1988 ve Svitavách. Lída zde dostala ještě jednu cenu za režii a dramaturgickou úpravu. V roce 1992 následovala pohádka "Jak se kradou princezny" (společná režie se Zdeňkem Stejskalem), která byla v roce 1993 uvedena na národní přehlídce Popelka Rakovník. Další divadelní režie následovala až v roce 1995 pohádkou Ábrdy bábrdy podle scénáře J. Čapka Tluský pradědeček, lupiči a detektivové (účast na Znojenském stromu pohádek, ve Spišské Nové Vsi a v holandském Brielle). V roce 2001 měla premiéru inscenace "Tři...veteráni!?" podle textu J. Wericha, v její dramaturgické úpravě.

Kromě těchto divadelních režii ji láska k poezii a melodii české řeči dovedla k 14 komponovaným pořadům veršů, prózy a hudby. Jmenujme alespoň několik: O. Wilde - Šťastný princ, V. Holan - Panychida, K. H. B. - Král Lávrá, Tyrolské elegie, B. Rynek - ... krajina oblačných ptáků...

Pořady byly úspěšně uváděny při večerech poezie, vzpomínkových večerech, vernisážích, pro starší žáky ZŠ, studenty SŠ, při předávání cen Podzimního knižního trhu a podobně.

Když sama nереžiruje, navrhuje kostýmy, je pomocnou režisérkou svých kolegů a jak už tady bylo zmíněno, provádí odvážně a osobitě dramaturgické úpravy divadelních textů. Dvakrát se jí dostalo i ocenění. Vedle již zmíněné Žizně u pramene to byla cena za dramaturgickou úpravu inscenace Stojí za to žít...?! v roce 1999 v Červeném Kostelci.

V brodském amatérském divadle je zástupkyní ředitele Sdružení ADIVADLO, podílí se nejen na jeho chodu, ale i na chodu divadelního souboru. Ale jeden soubor jí nestačí! Od roku 1997 s operním a operetním kolektivem ve Světlé nad Sázavou režírovala operu "V studni" a operety "Polská krev" a "Cikánský baron".

Zaměřuje se i na děti a mládež. Několik let vedla divadelní kroužek v bývalém Domě pionýrů, učila v dramatickém oddělení LŠU a dramatickou výchovu v brodském gymnáziu. Od roku 1983 je programovou pracovnicí Kulturního domu Ostrov v Hlavlíčkově Brodě. I zde se zaměřila hlavně na děti a mládež a připravovala pro ně vzdělávací a soutěžní pořady. Nejznámější a nejúspěšnější byl cyklický pořad pro studenty středních škol "Únos do Brixenu". Opakoval se každý podzim po deset let, pokaždé na jiné téma, které soutěžní družstva zpracovávala v oboru tisk, rozhlas, televize, výtvarná tvorba a krátká literární práce v cizím jazyce. Vítězné družstvo pak skutečně odjelo do Brixenu. Je pravdou, že řada studentů se pořadu zúčastnila po celou docházku na střední školu a mnozí skutečně v médiích dnes pracují.

Od roku 1990 byla iniciátorkou a organizátorkou okresních kol soutěží v uměleckém přednesu dětí a mládeže a dětských divadelních, recitačních a loutkářských souborů. O prázdninách pořádá týdenní tábory s výukou cizích jazyků formou dramatické výchovy.

Stála u zrodu přehlídek amatérských divadel dospělých, ať už to byl FRMOL (Fraška, Revue, koMedie, Opereta, muzikál) ve spolupráci s tehdejšími KKS Hradec Králové, nebo v roce 1991 přehlídka souborů hrajících pro děti a mládež Dospělí dětem, až do ustanovení nových krajů ve spolupráci s Impulsem Hradec Králové.

Z její iniciativy, nápadů a velkého pracovního nasazení se tato přehlídka stala součástí života dětí v celém havlíčkobrodském okrese. Předchází jí totiž výtvarná a literární soutěž, které se každoročně účastní kolem tří tisíc dětí. Každé dítě dostane za účast v soutěži vstupenku na jedno představení.

Výtvarné práce jsou při přehlídce instalovány do veřejné přístupné výstavy "Moje nejmilejší pohádková postava", nejlepší literární práce jsou vydávány v brožuře nazvané "Moje pohádka".

Aby toho nebylo málo, od 80 let minulého století pracuje v různých komisích, poradních sborech apod. od místních až po celostátní úroveň. A protože má ještě ke všemu určitou schopnost komunikace v německém jazyce, byla v 90 letech vyslána ARTAMOU Praha

- jako účastník a částečný tlumočnický v semináři K(N)MD při Jiráskově Hronovu,

- do Drážďan jako zástupce českých divadelníků při slučování amatérských divadelníků bývalého západního a východního Německa,

- na pracovní čtyřdenní seminář v Německu o seniorském divadle,

- jako organizační a tlumočnický doprovod divadelního souboru ze Stochova na přehlídce v Hanau.

Ještě nutno zmínit její neodmyslitelný podíl na přípravě publikace Obrazy z historie, brodské

ochotnické divadlo 1836 - 2002, vydané k 165. výročí českého ochotnického divadla v tehdy Německém Brodě, u jehož zrodu stál Karel Havlíček Borovský.

Jak všechno stíhá? To vrtá hlavou mnoha lidem. Spolupráce s ní není jednoduchá, mnohdy vyčerpávající, ale bez ní si to zatím nikdo nedovede představit. I když už pomalu některé své aktivity přendává na jiná bedra!

Formulace ocenění:

Za celoživotní věrnost ochotnickému divadlu a významný osobní přínos jeho rozvoji na Havlíčkobrodsku.

Ing. Miroslav Houštěk
narozen 6. června 1929

Volné sdružení východočeských divadelníků - návrh na udělení ZO JKT.

Když se v Hronově řekne ing. Houštěk, každého hned napadne divadlo. Divadlu se věnuje skutečně od svého dětství, kdy si ve školním představení zahrál trpaslíka. Coby skaut začal v roce 1946, tedy na 16. JH pracovat v divadelní technice a "dospělácké" divadlo začal hrát tak, jak je v Hronově zvykem, že kácel lípu v Lucerně. Nejvíce v té době hrál s režisérem Josefem Vavříčkou a od roku 1955 začal vedle hraní i sám režirovat. Vytvořil řadu většinou hlavních rolí a v jeho režii vzniklo mnoho úspěšných inscenací. Kolem roku 60 začal "boom" tzv. malých jevištních forem, malá divadla rostla jako houby po dešti a to nemohl pan Houštěk nechat přejít jen tak. Přidal se k partě mladých, kteří se o něco takového pokoušeli a vytvořil satirický kabaret. Psal scénky, skládal písničky a hádal se s cenzorem. O tom, že se jednalo o satiru dost ostrou, která se soudruhům

nelíbila, svědčí nesmrtelný výrok tehdy známého kritika soudruha Martince: "Kdyby vás slyšel Adenauer, tak by vám tleskal." To stačilo k tomu, aby se o pana Houšťka začala zajímat StB, soubor přestal být satirickým kabaretem a zanedlouho se rozpadl. Malá divadla se mu stala téměř osudná, protože v roce 1962 do Hronova zavítal Semafor a jejich představení se hronovským soudruhům tak nelíbilo, že napsali stížnost na Ministerstvo kultury. Pan Houštěk, který chtěl ukázat, že v Hronově žijí i slušní lidé, napsal panu Suchému dopis, ve kterém se mu za ty neslušné omluvil. Pan Suchý však tento dopis použil na svoji obhajobu, když byl na ministerském koberečku, a to nebylo zrovna nejvhodnější. Pan Houštěk si určitou dobu nezahrál. Stále ho to však táhlo k práci s mládeží a proto založil v Náchodě studio mladých, které od roku 1964 do roku 1970 dosáhlo značných úspěchů a několikrát se dostalo na Jiráskův Hronov. V tomto studiu vychoval celou řadu nadšených mladých divadelníků. Někteří z nich si herectví zvolili za povolání, jako třeba Mirek Středa, Jirka Šmíd nebo Láďa Matějček, jiní zůstali amatéry, nebo již nehrají, ale láska k divadlu jim zůstala. O tom, že to byla dobrá parta svědčí i to, že se dodnes scházejí přesto, že je život zavál do všech koutů republiky. Další plus, které je nutné panu Houšťkovi připisat, je zásluha o realizaci okresního představení hry Aloise Jiráska "Gero" v roce 1970. Při zkouškách, které se střídavě konaly v různých městech, se herci tak poznali a spřátelili, že zmizela dřívější řevnivost a od té doby vzájemně jezdí na svoje premiéry, nebo u sousedů hostují. Gero byl dokončen za pět minut dvanáct, protože za svoje postoje po okupaci "spřátelených armád" se pan Houštěk dostal do nemilosti normalizátorů, bylo mu zakázáno hrát i režisovat a nesměl vést mladé lidi v Náchodském studiu, které se tím rozpadlo. Později mu bylo povoleno hrát, ale režisovat musel na zapřenou, pod inscenaci se vždy podepsal některý z herců a nebo režie byla kolektivní. Tato podivná situace trvala mnoho let a teprve po převratu v roce 1989 se mu dostalo uznání v očích Hronováků. Byl zvolen za starostu města po dvě volební období. Ani jako starosta však nepřestal režisovat a navíc založil při souboru Jiráskova divadla seniorskou skupinu, se kterou dosáhl značných úspěchů i v zahraničí. Zopakoval si i okresní představení, když k 70. výročí úmrtí Aloise Jiráska nastudoval s herci pěti okolních souborů jeho hru Emigrant. Za jeho starostování byla provedena celková rekonstrukce jeviště Jiráskova divadla a dokončena přístavba sálu J. Čapka. Nové moderní technické vybavení JD a přístavba dalšího sálu nesmírně pomohla při zajištění Jiráskových Hronovů a nebýt toho, těžko by 70. JH mohl být mezinárodním a tak úspěšným. Ing. Houštěk se na organizaci JH podílel celé léta, někdy více, někdy méně, prostě tak, jak mu to bylo dovoleno a poslední léta zcela naplno, ať jako starosta, nebo jako předseda občanského sdružení KRUH, které bylo hlavním organizátorem festivalu v místě konání. I jeho zásluhou získal si festival Jiráskův Hronov jméno ve světě. Ing. Houštěk prokázal amatérskému divadlu nejen v našem regionu, ale i v celé republice značné služby.

Formulace ocenění:

Za celoživotní věrnost ochotnickému divadlu a významný osobní přínos budování tradice Jiráskových Hronovů.

Jindřich Linhart
narozen 12. 9. 1927

Loutkářský spolek PŘED BRANOU v Rakovníku návrh na udělení ZO JKT.

Obrácíme se na Vás s návrhem udělit dlouholetému členu loutkářského spolku Před branou v Rakovníku, panu Jindřichu Linhartovi, Zlatý odznak J. K. Tyla, jako výraz uznání za jeho

celoživotní práci v loutkářském souboru našeho divadla.

Jindřich Linhart se členem loutkářského spolku PŘED BRANOU v Rakovníku stal v roce 1952. Již dva roky před tím vypomáhal souboru nejprve v rámci své odbornosti - jako klempíř s opravami fundusu divadla a pak už zůstal divadlu věrný přes dlouhých 50 let.

Oporou mu je i jeho manželka Majka, která, jako členka souboru, vypomáhala především s organizační stránkou divadla.

Dlouhé roky byl vedoucím souboru, hercem, technikem, organizátorem a archivářem v jedné osobě. Pan Linhart je držitelem Zlatého odznaku prof. Skupy a Zlatého odznaku SČDO-SAL. Pod vedením pana Linharta soubor pořádal loutkářské přehlídky "Rakovník dětem", zúčastňoval se přehlídek, soutěží a zájezdů v Čechách a na Moravě a zajížděl s představeními do Německa, do družebního města. Pro velké onemocnění se dnes věnuje především archivu divadla. Členové souboru stále využívají cenné rady pana Linharta a jeho bohaté zkušenosti.

Jsme přesvědčeni, že udělení Zlatého odznaku J. K. Tyla panu Jindřichu Linhartovi by bylo důstojným završením jeho celoživotní loutkářské činnosti a oceněním jeho zásluh pro rozvoj amatérského loutkářství.

Jan Sychra

narozen 15. 11. 1928

Občanské sdružení divadelních ochotníků Ústí nad Orlicí.

Jan Sychra je spojen s orlickoústeckým divadelním od 40. let minulého století, kdy jako student reálného gymnázia hrál divadlo ve studentském kroužku a na popud tehdejší předsedkyně DS VICENA, Marie Avratové, se stal jeho členem. Po maturitě pracoval v tehdejší n. p. Kovostav, zde zakládá při ROH divadelní soubor. Jeho první premiérou byla hra "Jeho urozenost pan měšťák"

(režie Zdeněk Chudý), která dosáhla na tu dobu nebývalého počtu téměř 30 repríz. Byl to muzikál s původní hudbou z vlastní tvorby souboru a Jan Sychra hrál hlavní roli. Na jevišti se setkává se svou současnou ženou Hanou, která hrála nejen v Ústí nad Orlicí, ale také v České Třebové. Později došlo ke sloučení s DS Vicena a za svůj život odehrál Jan Sychra nespočet rolí. Ale působil i ve výboru DS Vicena a ve výboru nově založeného Jednotového klubu pracujících.

V roce 1973 stál, po šestileté odmlce DS Vicena, u obnovy činnosti a krátce nato se stává dlouholetým předsedou DS Vicena, dále hraje a režíruje (čtyři režie) a soubor v té době uvádí i tak početné hry na obsazení, jako Naši furianti a vzniká nejslavnější inscenace DS Vicena "Vévodkyně valdštejnských vojsk" (režie Alexandr Gregar). V roce 1987 končí s předsednictvím v DS Vicena, ale v roce 1996, kdy se opět na více jak tři roky soubor odmlčel po odchodu Saši Gregara, stojí opět o znovuobnovení činnosti a vytváří podmínky pro uvedení Věci Makropulos (režie Martin Malínek) ke stoletému výročí založení souboru.

Ve své poslední roli, principála kočovné společnosti (DS VICENA) uvádějící adaptaci Moliérova Lakomce (režie Martin Malínek) jako principál vítá publikum francouzsky a uvádí tuto inscenaci, na které se sešlo mnoho mladých lidí. K těm (a oni k němu) měl vždycky blízko a stál za mnoha inscenacemi pro děti v režii Jany Wolfové v padesátých letech. A jak to tak bývá, zatím se žádného ocenění nedočkal. I proto je jedním z prvních navržených ze strany OSD O Ústí nad Orlicí.

Formulace ocenění:

Za dlouhodobou organizační práci pro ochotnické divadlo a celoživotní mistrovství na jevištích divadelních souborů Ústí nad Orlicí.

Jana Urbanová
narozená 10. 11. 1937

Předsednictvo oblasti České středohoří se na svém posledním zasedání usneslo navrhnout paní Janu Urbanovou na udělení Zlatého odznaku J. K. Tyla.

Jana Urbanová je členkou Divadelního souboru Krupka, členkou SČDO od roku 1975, držitelkou Zlatého odznaku SČDO.

Herečkou je od dětských let, také ale recitátorkou, režisérkou a výtvarnicí. Při zaměstnání (Krajské kulturní středisko) vystudovala dálkově DAMU, obor loutkářství. Amatérské divadelní veřejnosti je známá také jako porotkyně na mnoha přehlídkách.

Jan Urbanová se narodila v Teplicích. Rodinné zázemí bylo příznivé. Otec byl celoživotně nadšeným ochotnickým režisérem. Po roce 1945 uváděl v Oseku u Duchcova celou řadu významných inscenací, ve kterých hrála i jeho dcera Jana.

První a asi i osudové setkání Jany Urbanové s divadlem bylo v Terezíně počátkem roku 1945, kde hrála jako sedmiletá roli Berušky ve slávné inscenaci Broučků. Zde byla ve společnosti tak známých uměleckých osobností, jako byl Robert Brock, Váva Schönová nebo Hanuš Thein, který se stal po návratu z Terezína celoživotním přítelem Klačerovy rodiny.

Jan Urbanová v dětství a mládí pak v Oseku sehrála celou řasu rolí v ochotnických představeních. Nelze nevzpomenout i účast na prvním ročníku Wolkerova Prostějova s přednesem pohádky H. Ch. Andersena "Princezna na hrášku".

Po smrti otce převzala Jana Urbanová štafetu ochotnického režiséra. Přišla do Souboru Domu kultury Krupka, kde nabídla režiséru Miroslavu Vladykovi své služby. Po krátké době začala samostatně připravovat pásma poezie. Jmenujme alespoň Zpěvy sladké Francie, Čapkovy apokryfy,

dopisy B. Němcové, výbor z díla J. Wolкера, Lidice K. Šiktance. Účinkovali v nich tehdy mladíci, nyní dobře známí ochotníci Rudolf Rýsl, Jaromír Kejzlar, Václav Vašák a další.

Režijním debutem Jany Urbanové byla hra Jana Očenáška "Romeo, Julie a tma". Při hodnocení inscenace se Jana Urbanová setkávala s Josefem Doležalem, jehož přátelství a náklonnosti si považuje dodnes.

V dramaturgickém výběru dalších her převažují tituly společenskokritické, které jsou tak charakteristické pro amatérské divadlo 70. a 80. let, "Zapomeňte na Hérostrata" Grigorije Gorina, dramaturgie románu Vladimíra Párala "Mladý muž a bílá velryba". Inscenace hry Jana Jílka "Hra na Otóna" byla uvedena v roce 1980 a protože velice souzněla s tehdejší situací stanného práva v Polsku, mnoha repríz se nedočkala. Bylo to ale první užití formy arénového divadla krupským souborem a divácky bylo velmi účinné. Inscenace hry Josefa Boučka "Noc pastýřů" dala příležitost k zamyšlení o postavení intelektuála ve společnosti. Konečně hrou Dale Wassermana "Kde kukačka hnízdo má" o svobodě v nesvobodě dovedla Jana Urbanová krupský soubor nejen na národní přehlídku ve Vysokém nad Jizerou, ale i na prkna Jiráskova divadla v Hronově. Musíme dále připomenout mimořádně úspěšnou inscenaci hry Jiřího Šotoly "Cesta Karla IV. do Francie a zpět" s krásným výkonem Miroslava Vladyky v hlavní roli.

V roce 1996 uvedl soubor Domu kultury Krupka v režii Jany Urbanové známé aktovky A. P. Čechova Námluvy a Medvěd. Dosáhl nejen ocenění na Národní přehlídce ve Vysokém nad Jizerou, ale i úspěšně reprezentoval naši republiku na mezinárodní přehlídce v rakouském Holzhausenu. Aktovky pak měly každá jednotlivě úspěch na Národní přehlídce jednoaktovek v Holicích. Druhou uměleckou láskou Jany Urbanové je poezie. Vychovala i řadu recitátorů, kteří se pod jejím vedením úspěšně účastnili národních recitačních soutěží v Prostějově, Valašském Meziříčí či v Poděbradech.

Laudatio musíme zakončit přípitkem. Takže až si budete s Janou Urbanovou připíjet na toto vysoké ocenění její celoživotní práce v ochotnickém divadle, požádejte ji, ať vám vypráví, jak hrála ve svých sedmnácti letech ve hře A. N. Ostrovského "Pozdní láska" stárnoucí starou pannu se svojí budoucí tchýní v chudeřínské hasičárně.

Inscenace v režii Jany Urbanové

Poezie:

- Poezie Jiřího Wolкера (1974)
- Čapkovy Apokryfy (1975)
- Zpěvy sladké Francie (1976)
- Poezie Horymára Zelenky "Malá veznisáž" (1977)
- Pásmo o J. Fučíkovi "Pokolení před Petrem" W. Prostějov
- Pásmo o Boženě Němcové
- Poezie K. Šiktance "Lidice"
- Poezie Jiřího Kutiny "Mozart na Bertramce"

Divadelní inscenace:

- Jan Očenáš "Romeo, Julie a tma" (1975)
- Grigorij Gorin "Zapomeňte na Herostrata" (1976)
- Páral - Horanský "Mladý muž a bílá velryba" (1977)
- Jiří Šotola "Cesta Karla IV. do Francie a zpět" (1978) Úpice
- Jan Jílek "Hra na Otóna" (1980)
- Josef Bouček "Noc pastýřů" (1985) Úpice
- Dale Wasserman "Kde kukačka hnízdo má" (1988) Vysoké n. J., Jiráskův Hronov
- A. P. Čechov "Námluvy s medvědem" (1996) Vysoké n. J., 2x Holic

- N. V. Gogol "Ženitba" (2000)

Formulace ocenění:

Za celoživotní přínos ochotnickému divadlu.

Mgr. Marie Veřmiřovská

narozena 7. 5. 1945

Ve smyslu Statutu pro udělování morálního ocenění obětavé a svědomité pracovnice a organizátorky v loutkářském a ochotnickém hnutí předkládám na základě projednání v Radě SAL při SČDO návrh na udělení pro mgr. Marii Veřmiřovskou, principálce loutkového divadla Přerovský Kašpárek, Přerov tento návrh:

Marie Veřmiřovská, vystudovala pedagogickou školu, stala se učitelkou na I. a II. stupni základní školy a od svých 20 let již jako studentka pracuje v loutkovém souboru Přerovský Kašpárek. V pozdějších letech se stala, a to asi od roku 1960, principálkou, režisérkou, pomocnicí při scénografii a scénické hudbě, je velice obětavou amatérskou pracovnící, což dokázala v době kdy postihla Přerov povodeň a celé divadlo a sokolovnu zaplavila až do 3 m výška a všechno dlouholeté zařízení divadla včetně zákulisí, sálu a veškerého majetku bylo zničeno. Jedině se svojí rodinou se pokusili proniknout do oněch dostupných míst a co se dalo, hlavně loutky a některé dekorace, vynosili z místností i když budova byla, hlavně část, kde byl divadelní sál, úplně zničená. Za pomoci přátel pak se doma pokusila věci opět zrestaurovat. Nastaly těžké chvíle jestli bude Přerov ještě mít loutkové divadlo. Při jednáních na městském úřadě se rozhodovalo, že způsobené škody přesáhly 4 milióny korun, a co bude dál, když je potřeba peníze na jiná zničená zařízení ve městě.

Př. Marie Veřmiřovská přislíbila, že se pokusí sehnat sponzory, aby věnovali nějakou částku na obnovení a celou rekonstrukci budovy, kde divadlo stálo... a také bude stát. Je až k neuvěření, že této ženě, principálce divadla, čence SALU, která je od roku 2002 místopředsedkyní Rady SAL pro Moravu, že se jí tento - můžeme říci zázrak - podařil a město obdrželo ony více než 4 milióny korun, čemu ani zastupitelé nechtěli věřit. Tuto skutečnost čerpám z přímého rozhovoru s panem starostou a s jeho zástupci, když jsem byl se zástupci SALU na zahájení výstavy pořádané k 30. výročí vzniku SAL v Přerově. stejně hovořili i jiní, kteří tam již v tomto novém divadelním sálku hráli se svými soubory na I. části 6. Loutkářských letnic v roce 2002. Znova jsme viděli onu nesmírnou vůli celého mladého souboru, když jsme otevírali výstavu loutkářských souborů SAL, na kterou nám město zdarma propůjčilo místnosti městského muzea. O výstavu byl takový zájem, že musela být o měsíc prodloužena.

Na základě těchto faktů jsem se dohodl se zástupci města, že jako předseda SAL požádám Radu SAL o souhlas k udělení tohoto významného ocenění za čin a úsilí, i na úkor své rodiny.

V závěru mého zdůvodnění přikládám několik výstřížků z novin a ještě bych chtěl podotknout, že jmenovaná jest také držitelkou ČESTNÉHO UZNÁNÍ Matěje Kopeckého, že se zasloužila o rozvoj československého a českého loutkářství.

Olga Vetešníková
narozená 15. 3. 1933

Občanské sdružení divadelních ochotníků Ústí nad Orlicí, návrh na udělení ZO JKT.

Na otázku: "Proč by měla získat Olga (Olinka) Vetešníková Zlatého Tyla?", je podle mého názoru jen jediná odpověď: "Protože je skvělá!"

Chápu ale, že slovnou porotu by toto prosté vysvětlení nemuselo nadchnout. A proto se pokusím podchytit část hereckého i osobního života. A předem upozorňuji, že se jedná pouze o zlomek, protože abych zachytil celou hereckou kariéru této ženy, potřeboval bych stránek mnohem víc...

"Narodila jsem se v roce 1933, 15. března," říká Olinka často a vůbec netají svůj věk. "Proto jsem ze války nemohla slavit svoje narozeniny. Všichni by tu moji oslavu brali jako kolaboraci. Jsem Žižkovanka přímo ukázková," dodává žena, která si sama navrhla v divadle EXIL přezdívku Hnědé uhlí.

Poprvé stála na jevišti v roce 1942 ve hře Dvě Maryčky. "Byla to pohádka, kde pochopitelně vystupovaly dvě dívky. Jedna krásná princezna v nádherných šatech a druhá z chalupy ve vytahaném oblečení. Já jsem hrála tu druhou a bylo mně to strašně líto. Dnes už nelituji, protože vím, že krásné postavy jsou herecky méně náročné."

Do konce války si stačila v Praze zahrát ještě párkrát ve hře Kubíček - kluk ze samoty (1943), v drammatizaci Erbenovy Kytice (1944) a ve hře Šťastní otcové (1945). Zlom v herecké kariéře nastal v roce 1948, kdy se hrálo představení Herakles versus Puma (1948). "Tady jsem dostala první pusy. Od režiséra a herce Evžena Lohra. Vzpomínám si, jak byl neuvěřitelně šeredný. Celou dobu jsme zkoušeli bez pusy, ale při premiéře se na mě doslova přilepil a já jsem zažila první nejen herecký, ale i životní polibek. Maminka, která v té hře hrála také, si pak s režisérem o samotě promluvila a on přiznal, že to udělal proto, abych byla, jak to nařizoval scénář, skutečně překvapená. A věřte, že jsem byla."

V roce 1948 došlo ke komunistickému puči a začal se pochopitelně měnit i repertoár. To už Olga Vetešníková hrála ve slavné Malostranské besedě (1950). Jenže hra Irkutská tragédie zůstala nedozkoušena, protože prsty tajné bezpečnosti sáhly po režiséru hry Planerovi.

V polovině 50. let si maminka s dcerou, tehdy ještě Gräbnerovy, sbalily kufry a stěhovaly se do Pardubic. I tady se však okamžitě začaly rozhlížet, kde se hraje divadlo. Otevřenou náruč našly v divadelním souboru VCHZ. A následovaly role v Čechovových Aktovkách (1957), v Morálce paní Dulské (1958), v pohádce Tkadlec a dudy (1958), v Dietlově Baronu Kaplanovi (1960), v Nanabevzetí Plukovníka Heiliga (1961) a ve hře Když hledáme radost (1959).

"Moc ráda vzpomínám na rok 1962. Tehdy jsme připravovali hru Majitelé klíčů od Milana Kundery. Ten ji dedikoval Národnímu divadle. Jenže nastaly problémy. Režisér Otomar Krejča si s tím nevěděl rady. Přestavovalo se kvůli tomu Stavovské divadlo, premiéra se stále odsouvala.

Nacvičování museli pozastavit i ve třech oblastních divadlech, protože Národní muselo být první. 29. dubna se pak ve Zlaté kapličky pyšnili tím, že mají světovou premiéru, jenže to my už čtyři měsíce Majitelé klíčů hráli. Takže žádná světová premiéra - ta byla u nás. Dokonce, když jsme to hráli na festivalu v Ostravě, tamní profesionálové, kteří to cvičili taky, na nás šli jako na studijní představení."

Olgu Vetešnickovou lákal vždycky kabaret. A moc ráda ho dělala. Zadařilo se jí to nakonci 50. let, a pak pod názvem Masakr (Malý satirický kabaret), pokračoval v polovině let šedesátých. V tu dobu však Olinka tříštila svůj zájem mezi kabaret, divadlo a zájezdy. Na ně jezdila s Janem Pixou. S těmito estrádami objezdili celou republiku. "Byla jsem profesionálka. Dostávala jsem zapláceno a vydělala jsem si na krásný zimmník," vzpomíná na hezká léta Olga Vetešníková.

Do konce 60. let přicházela jedna krásná role za druhou. 1964 - Zahradní slavnost Václava Havla a titul nejlepší inscenace z festivalu v Ostravě. V roce 1968 - Ustláno na růžích a cena za nejlepší herecký výkon.

"A pak přišla okupace. Na divadlo nebyla nálada, a tak jsem se vrhla na poezii. Jezdila jsem s Colegium musicum Pardubicense. Oni hráli, já recitovala barokní a renesanční poezii." Koncertní turné si společně zopakovali ještě v polovině 80. let. Olga Vetešníková dál s úsměvem vzpomíná:

"V roce 2000 se konalo vzpomínkové setkání v pardubické kavárně Evropa. Přišla jsem jako divák,

ale nakonec mě vytáhli na jeviště. Vyhecovali mě a já jsem vystříhla z paměti Shakespeara a Petrarca, a to jsem si ho vůbec neopakovala," dodává skromně.

Polovina 70. let zastihla Olgu Vetešnickovou znovu v divadle a opět předvedla výrazné role - Věčně tvůj (1974), Případ finského nože (1976), Maribel (1977), Vdovy (1979).

A pak všechno utichlo. V 80. letech zůstala jen poezie. Přišla další revoluce, už čtvrtá, kterou Olga za svůj život pamatuje a po divadelnicích se slehla zem. "Vyrazilo mně to dech, když jsem dostala v roce 2000 nabídku, abych hrála v EXILU. Neváhala jsem ani minutu," poznamenává Olga Vetešnicková a dál mapuje svoji divadelní kariéru. Rozhodně ale netušila, že nastává, jak Američané hrdě říkají, comeback. Hned první rolí hostinské ve hře "Jen přes mou mrtvolu" (2000) dokázala na sebe upozornit. Pak následovaly další role, malé sice svojí velikostí, ale nepřehlédnutelné svým podáním - "Kouzelná rybí kostička" , "Šest malých matrijošek" , "Věčně tvůj" (2001). Role spisovatelky ve hře "Noční rozhovor" (2003) je pro Olgu Vetešnickovou obrovskou příležitostí, dárkem k 70. narozeninám a rozhodně dalším mezníkem jedné ještě zdaleka nekončící herecké kariéry. Také za tuto bravurní hereckou roli získala v divadle EXIL titul nejlepší herečky roku, Cenu kritiky od režisérů. A když navíc ještě získávala cenu za Celoživotní výkon a všichni do jednoho stáli a tleskali, draly se k Olze Vetešnickové slzy do očí...

Tak, to je jen takový malý nástin a zdůvodnění, proč by se se Zlatým Tylem nemělo na Olgu Vetešnickovou zapomenout. Kromě toho je naprosto úžasným stmelujícím prvkem divadla EXIL, všemi oblíbená a ještě je obrovskou sběratelkou starých divadelních programů. Sbírkou obsahuje takové perly, jako jsou programy ze čtyřicátých let, kdy na jevišti Divadla Karlín excelovali Jan Werich, Ljuba Hermanová, Soňa Červená a další. A pro nás, členy divadla EXIL, se Olga Vetešnicková stala živou studnicí a ztělesněním krásného a poctivého divadla...

Formulace ocenění:

Za dlouholetou práci pro ochotnické divadlo a celoživotní mistrovství na jevištích souborů v Praze a Pardubicích.

František Zástěra

narozen 4. 10. 1927

Občanské sdružení divadelních ochotníků Ústí nad Orlicí, návrh na ZO JKT.

František Zástěra věnoval divadelnímu životu velkou část svého života, a to hned ve dvou působištích, chrudimském a orlickoústeckém okresu. Jako absolvent obchodní akademie v Chrudimi založil studentskou hudební skupinu a v roce 1951 pak divadelní soubor Skalák. Ten se později spojil s Družstvem divadelních ochotníků. S těmito soubory účinkoval převážně v hlavních rolích v jednadvaceti inscenacích a další dvě režíroval. Pracoval na podnikovém ředitelství Botany Skuteč a vykonával funkci předsedy Klubu pracujících, kdy se významně podílel organizačně i brigádnicky na dokončení moderního jeviště ve Skutči v roce 1961. V roce 1970 byl nucen z politických důvodů opustit svou práci a rodinu a odchází pracovat do Ústí nad Orlicí. Divadlu zůstal věrný i zde a vzhledem k tomu, že v Ústí nad Orlicí v té době žádný divadelní soubor nepůsobil, založil dramatický kroužek mladých lidí z učilišť a připravil hru "Ženský boj". Ta však nebyla uvedena a tato činnost s mladými lidmi mu byla zakázána, kroužek rozpuštěn. I tak měla tato snaha význam, neboť byla impulsem k obnově činnosti divadelního souboru Vicena. Tam se hned zapojil do činnosti a účinkoval v dalších třinácti inscenacích, později pak i jednou režíroval. Pokud nehrál, na dalších inscenacích se vždy podílel jako nápověda, inspicie či kulísák. Významná byla i jeho snaha oživit úlohu dramaturgie v ochotnických souborech.

Formulace ocenění:

Za dlouholetou organizační práci pro ochotnické divadlo a celoživotní mistrovství na jevištích souborů ze Skutče a Ústí nad Orlicí.